

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
39 (1995-1996)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-17-6

BRNO 1999

PŘEHLED VÝZKUMŮ 39 (1995-1996)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: ps@iabrno.cz http://www.iabrno.cz/3ca.htm
Odpovědný redaktor:	PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla
Na titulním listě:	Římská bronzová kolínkovitá spona z Mušova
Kresba:	Lubomíra Trávničková
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

Published by:

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

All rights reserved.

© 1999 by the Authors and IA AS CR Brno.

Literatura:

Merta, J. 1984: Vápenické pece v Košově žlebu, kat. úz. Olomučany, okr. Blansko, In: Zkoumání výrobních objektů a technologií archeologickými metodami, Sborník ze semináře, který se konal 2. a 15. prosince 1983 v Technickém muzeu v Brně, 99-101.

Resumé:

Modřice (Bez. Brno-venkov). Hybešova Strasse. Kalkofen. Neuzeit (16. - 19. Jh.). Oberflächebegehung.

MODŘICE (okr. Brno-venkov)

Náměstí Svobody, č.93, parcela č. 384. Vrcholný středověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Místo výzkumu se nachází v centrální části historického jádra města, na mírném svahu klesajícím k východu do inundace řeky Svratky (nadm.v. kolem 201 m n.m.). Geologické podloží tvoří kvartérní sprašová návěj, krytá neúplně dochovaným čemozemním půdním typem. Záchranný výzkum vyvolalo hloubení kopaných sond za účelem zjištění základových poměrů objektu městského úřadu v souvislosti s plánovanou rekonstrukcí.

Počátky osídlení lokality spadají nejpozději do 14. stol. V sondě 1 byl zachycena malá část nepochybně mnohem rozsáhlejší jámy 500, kterou lze interpretovat jako jednoduchý sklep, vykopaný bez pažení či vyzdívký do pevného sprašového podloží. V zánikovém souvrství se vyskytovala jednotná keramika z 13/14. - 14. stol. Nelze vyloučit, že objekt je o něco starší. Obdobná jáma byla zjištěna i v sondě 2, dokonce s doklady kůlové konstrukce snad stropu. Za velmi důležité zjištění lze považovat nález středověkého základového zdiva, dodnes funkčního v západní obvodové zdi i navazující příčce západního křídla radnice. Je zjevné, že přinejmenším tato část radničního komplexu má středověký původ, přičemž rozsah příslušných zdív by mohl určit hloubkový stavebně historický průzkum. V sondě 3 v chodníku vně objektu radnice byly zjištěny nepatrné pozůstatky snad rovněž středověké jámy neznámé funkce.

Rudolf Procházka, Archaia Praha

Resumé:

Modřice (Bez. Brno-venkov). Svobody Platz. Hochmittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

MOKRÁ (okr. Brno-venkov)

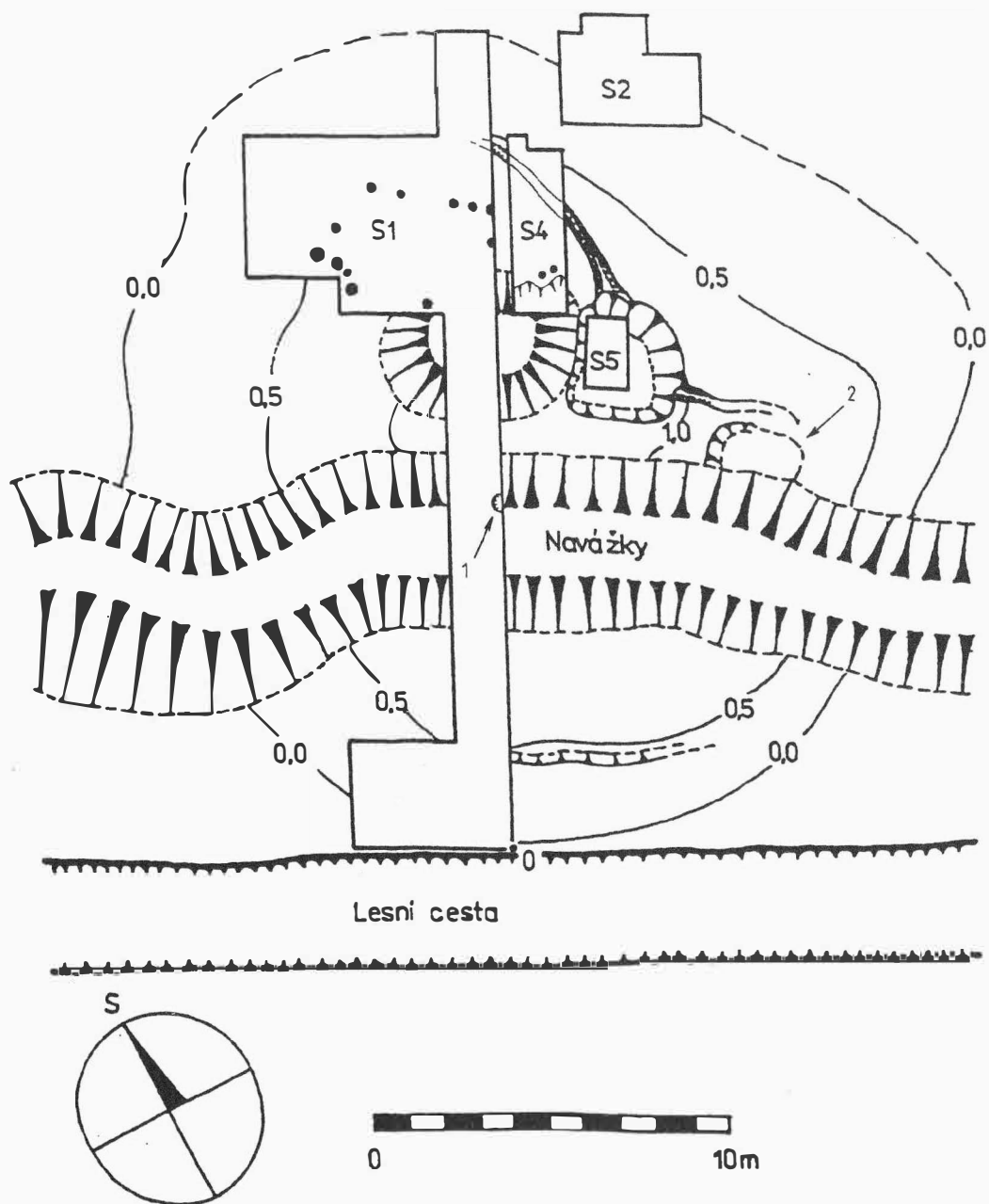
„U Obrázku“. Středověk-raný novověk (?). Záchranný výzkum.

V úvodu příspěvku je nutné upozornit na skutečnost, že se jednalo již o druhý záchranný archeologický výzkum, který provedl ÚAPP Brno a AÚ AV ČR Brno (Kos-Škrdla 1995) v oblasti dobývacího prostoru lomu Mokrá (CVM a. s.).

Vzhledem k tomu, že ve výzkumu ohrožených archeologických objektů se bude i nadále pokračovat, nelze ještě nyní vytvářet konečné závěry. Tento výzkum podhalil jedno z mnoha četných tajemství, která v sobě skrývají okrajové oblasti Moravského krasu. Výzkum prokázal, že aktivity pravěkých kultur se nesoustředily pouze na jeskyně, ale i do okolních poloh. Dalším poznatkem je i zjištění, že zde došlo k využívání mnoha krasových závrťů, a to z důvodu osidlování, již v obdobích pravěku (Kos 1997).

Nejstarší osídlení lokality představují nálezy paleolitické štípané industrie (viz kapitola Paleolit - Mokrá) a několik artefaktů neolitických (viz kapitola Neolit - Mokrá).

Nejmladší archeologické objekty zjištěné terénním výzkumem představuje lehká kúlová stavba z 15. - 18. století a novověká protipožární nádrž situovaná do jícnu závrtu v trati „U Obrázku“ (Kos 1996). Kúlová konstrukce krytá „voznicí“, byla zřejmě využívána k dočasnému pobytu vápeníků po dobu výpalu vápna, nebo v období nepohody.

Obr. 1. Mokrá (okr. Brno-venkov), „U Obrázku“. Celková situace výzkumu závrtu č. IV se sondami S1 až S5 (v SV části sondy S1 je vyobrazen půdorys kúlové stavby ev. č. I; v prostoru sondy S5 se nacházela novověká protipožární nádrž; 1 - jáma z koňskými kostmi; 2 - pravděpodobný pozůstatek vápenické pece).

Některé vápenné pece lze díky tomuto výzkumu, ze kterého pocházejí málo početné zlomky keramiky, datovat do pozdně středověkého nebo raně novověkého období.

Vizuálním průzkumem zdejšího terénu byly zjištěny další koncentrace výrobních objektů (milíře, vápenky, povrchové lomy a doly). Tyto objekty lze rozčlenit do okrsků, které se v určitém období specializovaly převážně na výrobu vápna a dřevěného uhlí. K jejich přesné interpretaci může přispět pouze série dalších záchranných archeologických výzkumů na ploše dobývacího prostoru lomů mokrské cementárny.

Petr Kos, ÚAPP Brno

Literatura:

Kos, P.-Škrdla, P. 1995: Mokrá-lom II, Záchranný archeologický výzkum v dobývacím prostoru lomu Mokrá, NZ ÚAPP Brno, č.j. 95/95.

Kos, P. 1996: Pozdně středověká kúlová stavba v souvislosti s místním vápenictvím v Mokré u Brna, Archeologia technica 10, 122.

Kos, P. 1997: Otevřená sídliště z mladého paleolitu a neolitu v jižní části Moravského krasu, PV 1993-1994, Brno, 27-44.

Resumé:

Mokrá (Bez. Brno-venkov). Mährische Karst - Süden. Siedlung. Neolithikum. Mittelalter - Neuzeit (15.-18. Jh.). Rettungsgrabung. Forschung die Siedlung außerhalb der Höhle im Gebiet Dolinen.

Obr. 1 - Mokrá (okr. Brno-venkov). Mapa okolí Mokré (černým puntíkem jsou vyznačeny zkoumané lokality: 1 - Mokrá-lom V; 2 - Mokrá-lom II).